

Alois Suchanek

"O talentach w szkole, czyli Siedmiu wspaniałych", Wiga Bednarkowa, Warszawa 2010 : [recenzja]

Studia Pedagogiczne. Problemy Społeczne, Edukacyjne i Artystyczne 19, 333-335

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wiga Bednarkowa, *O talentach w szkole, czyli Siedmiu wspaniałych*,
Fraszka Edukacyjna Sp. z o.o, 2010, Warszawa, ss. 155

Námětem této knihy je sedm autentických příběhů polských žákyň a žáků (mnoho z nich již většinou opustila školní zdi a rozvíjí svůj talent studiem nebo v zaměstnání). Titul záměrně navazuje na dva známé filmové obrazy: japonský od Akiry Kurosawy z roku 1954 – *Sedm samurajů* a na americký western režiséra Johna Sturgese z roku 1960 – *Sedm statečných*, který se o něj opíral.

Oba tyto epické příběhy vyprávějí o heroickém boji se zlem. Ve filmu *Sedm samurajů* obranu japonské vesnice před 40 útočníky, darebáky, kteří ukradli výsledek celoroční těžké práce, svěrují obyvatelé za příslovečnou hrst rýže roninům, samurajům bez pána. Naproti tomu v *Sedmi statečných*, se zdánlivě neproveditelné mise, také obranné, ale tentokrát na mexickém venkově, a to před bandou vybírající výkupné, ujímá sedm kovbojů.

Příběhy o zkušenostech *Sedmi statečných* mají za úkol pomoci budovat bez boje a v duchu japonské filozofie *kaizen* takový pořádek ve školách, který dovolí všem statečným mladým žákyním a žákům rozvíjet svá individuální křídla, rozevírat je ku prospěchu svému a také jiných uživatelů matky Země. Protože *O talentech ve škole neboli Sedm statečných* je příběh o talentech a schopnostech, o práci učitelů a pedagogů, ředitelů škol, zkrátka o škole 21. století, v níž se vychází vstříc potřebám žáků.

Konstatování, že žák je ve skupině **SPE** (Speciálních vzdělávacích potřeb), nezlepší kvalitu vzdělání, dokud za potvrzením tohoto stavu nebudou následovat **konkrétní rady, recepty**, jak se vůči žákovi mají chovat učitelé, co mu mají navrhnout, nabízet, před čím ho chránit, co mu mají vymlouvat, čeho se má vyvarovat. Jak připravit a vést vyučovací hodinu, když jsou ve třídě také žáci s dysleksií a jazykově nadaní a také extroverti a zavření do sebe, aby pro všechny byla přínosem?

Tato kniha – *o talentu ve škole* – není kuchařka, sbírka hotových receptů pro okamžité použití, i když obsahuje mnoho konkrétních námě-

tů jak pracovat ve škole, aby to bylo moderní, lidské, přátelské a radostné, podle potřeb, možností a očekávání různých dětí a diferencované mládeže, a také aby použitá metodika byla v duchu moderní didaktiky.

Autorka nás motivuje k diskuzi na téma, jakou chceme školu, jakou školu potřebují mladí lidé z kybernetické civilizace, jakou my – dospělí – jsme schopni jim nabídnout.

Kapitola 1. – *O škole 21. století* je o problémech transformace: o rozdílech nejen generačních a kulturních, o aktuálních výchovných nabídkách: skutečných a virtuálních a o *pěti vědomích*, které je nutno v době globalizace, multikulturality a informatizace ve škole vzdělávat na stejné úrovni jako *vědomí disciplíny*.

Kapitola 2. – *O talentech neboli jak „multiinteligentně“ řídit a podporovat talenty dětí a mládeže* připomene, co o talentech mluví bajky a jaký to má vztah k současné společensko-kulturní skutečnosti. Řeč bude o *různorodých inteligencích* a o jejich doménách, o specifických potřebách současných mladých lidí, jejichž potřeba radosti vyplývá z hravého a *znovu objevujícího* přístupu k životu.

Kapitola 3. – *Sedm statečných – zachycené autoportréty* představuje sedm velmi odlišných portrétů talentovaných mladých lidí. Použití *metody dramatu* umožnilo získat sedm virtuálních pomníků hrdinů příběhů a sedm obrazů školy. Když poznáváme jakoby různé potřeby jednotlivých *statečných* lze z toho vyvozovat závěry, kdy škola podporuje schopnosti a talenty a kdy bohužel ne...

V kapitole 4. – *Na křídlech místo na zádech neboli konkrétně o vyučování ve třídě* autorka ukazuje, jak pracuje škola, která pomáhá žákyním a žákům rozvíjet křídla. Zabývám se také takovými případy, kdy mladí lidé namísto aby se učili stát se člověkem a učili se demokracii, tak se učí obracet se k sobě... zády. Vysvětluje také, na čem se zakládá naslouchání a slyšení „čtyřma ušima“.

Kapitolu 5. – *Dvě strany mince neboli není všechno zlato, co se třpytí* autorka uvádí proto, abych povzbudila ke změně perspektivy pohledu na každou věc. Obraz práce školy z pohledu mladých talentovaných lidí má dvojstrannou podobu: na jedné straně jsou učitelé, vyučování, zásady hry, jež podporují tyto *statečné* v jejich rozvoji, v pouštění se do ohromného úsilí, – na druhé straně – je odhaleno všechno to, co podsekne křídla, co vyvolává zlého ducha – co je dehet, který otravuje sladkou chuť medu...

V kapitole 6. – *Ewa, Lu, Acja – o tom, jak oceňovat* poukazuje, jak povzbuzovat školním hodnocením, jako z WSO (školní vnitřní systém hodnocení) učinit *etickou „školní promoci“*, která nebude ani manipulovat, ani podvádět a díky které lze očekávat nárůst poptávky po tom, co se ve škole „prodává“...

Kapitola 7. – *Dát věci vhodné slovo...* – Čtenářky a čtenáři jistě postřehnou hrst speciálních termínů, které používá autorka. Nedělá to proto, aby odradila „vědeckostí“, ale aby pojmenovala pojmy, na které se odvolává. „Obtížná slova“ uvádí také proto, aby se nejen učitelé mohli zdokonalovat, prohlubovat svoje vědomosti, aby věděli, co a kde mají hledat, aby nebloudili v meandrech problémů současnosti.

DODATEK 1 – Chtěla bych, aby byl milou hračkou – vzdělávací! Je to test, který zjišťuje naslouchání... „čtyřma ušima“.

DODATEK 2 – ať je povzbuzením k diskuzi o tom, jakou školu chceme, jakou potřebují děti, jakou my – dospělí – jsme jim schopni nabídnout.

Předložená práce přináší množství zajímavých a originálních podnětů a může významným způsobem přispět k obohacení práce Učitelů, Pedagogů a Ředitelství škol.

Alois Suchanek (Katowice)